

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕННИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«РОЖИЩЕНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С. З. ГЖИЦЬКОГО»

ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦТВА
ПРОГРАМА (ОРІЄНТОВНА)

навчальної дисципліни
підготовки фахових молодших бакалаврів
спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки
продукції тваринництва
в закладах фахової передвищої освіти

Рожище
2021

Укладач програми:

Куденчук Л. А., викладач спеціальних дисциплін, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист ВСП «Рожищенський фаховий коледж ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького»

Рецензент:

Мосійчук Г. С., викладач технологічних дисциплін, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист ВСП «Рожищенський фаховий коледж ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького»

Рекомендовано цикловою комісією технологічних дисциплін ВСП «Рожищенський фаховий коледж ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького» (протокол від 22.10.2021р. № 3)

Схвалено педагогічною радою ВСП «Рожищенський фаховий коледж ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького» (протокол від 21.12.2021р. № 4)

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

«Основи підприємництва»

Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Освітньо-професійна програма	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Нормативна чи вибіркова	Вибіркова
Кількість кредитів ЄКТС	2
Загальна кількість годин	60
Форма організації освітнього процесу та види навчальних занять, обсяг годин:	
Навчальні заняття:	
Лекції	22
Практичні заняття	8
Самостійна робота	30
Форма підсумкового контрольного заходу	залік

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Основи підприємництва» є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують базові основи, які необхідні для організації та здійснення підприємницької діяльності.

Метою навчальної дисципліни є формування системи знань щодо сутності та основних категорій підприємництва; набуття практичних вмінь аналізувати проблеми та ситуації, що виникають в процесі організації та ведення бізнесу.

Міждисциплінарні зв'язки: «Економічна теорія», «Економіка виробництва продукції тваринництва», «Основи бухгалтерського обліку», «Менеджмент і маркетинг», «Організація виробничої і бізнесової діяльності».

Після вивчення дисципліни «Основи підприємництва» студент повинен **знати:**

- сутність, організаційні засади та принципи підприємницької діяльності;
- організаційно-правові форми підприємництва;
- порядок державної реєстрації та ліцензування підприємництва;
- умови, механізм організації та здійснення підприємницької діяльності;
- структуру, особливості розробки та оформлення бізнес-плану;
- етичні норми підприємницької діяльності;
- проблеми та особливості розвитку підприємництва в Україні.

В результаті вивчення дисципліни «Основи підприємництва» студент повинен **уміти:**

- застосовувати отримані знання в організації та веденні підприємницької діяльності;
- здійснювати пошук та обґрунтування підприємницької ідеї;
- розробляти бізнес-план та використовувати його в процесі підприємницької діяльності;
- обирати ефективні прийоми та методи здійснення господарської діяльності;
- володіти поняттями «культура підприємництва», «підприємницька етика»;
- розуміти необхідність соціально відповідального ведення бізнесу як запоруки конкурентоспроможності.

Тематичний план, запропонований у програмі, є орієнтовним. При складанні робочої програми викладач може змінювати кількість годин, що відводиться на вивчення окремих тем, з обов'язковим збереженням загальної кількості годин, передбаченої навчальним планом. Внесені зміни повинні бути обговорені на засіданні циклової комісії та затверджені заступником директора з навчальної роботи.

1. ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ		Тема		Обсяг годин для окремих видів навчальних занять і самостійної роботи			
№	назва	№	назва	разом	лекції	практичні заняття	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Теоретичні основи підприємництва	1.1.	Підприємництво в сучасному бізнес-середовищі	4	2		2
		1.2.	Організаційно-правові форми підприємництва	4	2		2
		1.3.	Мале підприємництво в Україні	4	2		2
		1.4.	Селянське (фермерське) господарство в Україні	4	2		2
		1.5.	Підприємництво та держава в ринкових умовах господарювання	8	2	2	4
Всього за розділ				24	10	2	12
2.	Практичні аспекти підприємництва	2.1.	Організація підприємницької діяльності	4	2		2
		2.2.	Технологія створення власного бізнесу	8	2	2	4
		2.3.	Бізнес-планування в підприємницькій діяльності	8	2	2	4
		2.4.	Фінансова та інвестиційна діяльність на підприємстві	4	2		2
		2.5.	Оподаткування підприємництва в Україні	4		2	2
		2.5.	Ризики в підприємницькій діяльності	4	2		2
		2.6.	Етична та соціальна відповідальність підприємництва	4	2		2
Всього за розділ				36	12	6	18
Разом годин з навчальної дисципліни				60	22	8	30

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦТВА

1.1. Підприємництво в сучасному бізнес-середовищі

Суть поняття «підприємництво». Історія розвитку підприємництва. Підприємництво як вид господарської діяльності. Ознаки підприємництва.

Функції та принципи підприємництва. Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності.

Зовнішнє та внутрішнє середовище підприємництва. Складові внутрішнього та зовнішнього підприємницького середовища. Правове забезпечення розвитку підприємництва в Україні на сучасному етапі.

1.2. Організаційно-правові форми підприємництва

Поняття організаційно-правової форми підприємництва. Вибір організаційно-правової форми господарювання під час створення власного бізнесу.

Підприємство як суб'єкт підприємницької діяльності. Види підприємств. Об'єднання підприємств: асоціація, корпорація, холдинг, консорціум, концерн.

Господарські товариства як суб'єкти підприємництва та їх види. Особливості створення та функціонування акціонерних товариств, товариств з обмеженою відповідальністю, товариств з додатковою відповідальністю, повних товариств, командитних товариств.

1.3. Мале підприємництво в Україні

Сутність малого підприємництва. Функції та особливості діяльності малого підприємництва. Місце і роль малого підприємництва в ринковій економіці. Переваги та недоліки малого підприємництва.

Особливості розвитку малого підприємництва в Україні. Проблеми фінансування малого підприємництва. Державна підтримка малого бізнесу в Україні.

1.4. Селянське (фермерське) господарство в Україні

Фермерське господарство як форма підприємницької діяльності. Сутність селянського (фермерського) господарства. Місце фермерських господарств у розвитку аграрного сектору економіки.

Особливості та порядок створення фермерського господарства. Діяльність та проблеми розвитку фермерства в Україні.

Основні напрями державної підтримки фермерських господарств.

1.5. Підприємництво та держава в ринкових умовах господарювання

Сутність державного регулювання підприємництва. Державне регулювання як необхідна умова розвитку підприємництва. Передумови та механізми державного регулювання підприємництва.

Форми і методи державного регулювання підприємництва.

Інструменти впливу держави на функціонування суб'єктів підприємницької діяльності: податкова, цінова, кредитно-грошова, амортизаційна та зовнішньоекономічна політика.

Ліцензування підприємницької діяльності. Види господарської діяльності, які підлягають ліцензуванню.

Державна підтримка підприємництва. Механізм державної фінансової допомоги суб'єктам підприємництва.

Семінарське заняття I

Методи державного регулювання підприємницької діяльності.

Прямі та непрямі методи державного регулювання підприємництва.

2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДПРИЄМНИЦТВА

2.1. Організація підприємницької діяльності

Підприємницька ідея, її джерела і методи пошуку. Вибір сфери діяльності. Фактори, які впливають на вибір сфери діяльності.

Вибір форми організації бізнесу. Визначення ефективної стартової стратегії. Проведення аналізу підприємств-конкурентів. Дослідження ринку, товарів конкурентів. Визначення конкурентоспроможності підприємництва.

Вибір організаційно-правових форм господарювання. Складання бізнес-плану. Пошук джерел фінансування.

2.2. Технологія створення власного бізнесу

Засновницькі документи та особливості їх підготовки. Статут підприємництва та установчий (засновницький) договір.

Статутний фонд та його формування.

Державна реєстрація підприємництва. Процес припинення підприємницької діяльності.

Семінарське заняття 2

Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності.

Суть, мета та принципи державної реєстрації суб'єктів підприємництва. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

Порядок та терміни державної реєстрації фізичних осіб-підприємців. Документи, необхідні для реєстрації підприємців. Електронний цифровий підпис.

Особливості державної реєстрації юридичних осіб. Перелік та вимоги до документів, які необхідні для реєстрації юридичних осіб.

2.3. Бізнес-планування в підприємницькій діяльності

Бізнес-план у ринковій системі господарювання. Суть та цілі бізнес-планування. Функції бізнес-плану: зовнішня і внутрішня. Стадії розробки бізнес-плану: початкова, підготовча, основна.

Технологія розробки бізнес-плану. Структура бізнес-плану. Зміст основних розділів бізнес-плану.

Оформлення бізнес-плану.

Практичне заняття 1

Складання бізнес-плану.

2.4. Фінансова та інвестиційна діяльність на підприємстві

Джерела фінансових ресурсів підприємництва. Управління фінансами суб'єктів підприємництва.

Сутність інвестицій та інвестиційної діяльності. Класифікація інвестицій. Інвестування в підприємницькій діяльності.

Семінарське заняття 3

Оподаткування підприємництва в Україні. Податкова система України. Класифікація та види податків в Україні. Роль податків у фінансовій системі підприємництва.

Системи оподаткування для господарюючих суб'єктів. Характеристика загальної системи оподаткування, її переваги та недоліки. Суть спрощеної системи оподаткування, її переваги та недоліки.

2.5. Ризики в підприємницькій діяльності

Сутність та причини підприємницьких ризиків. Різновиди підприємницьких ризиків і їх класифікація.

Оцінка ризиків. Методичні підходи до оцінювання бізнес-ризиків. Управління ризиками в бізнесі. Інструменти управління ризиками.

Страхування від втрат у бізнесі як інструмент економічного захисту підприємницької діяльності.

2.6. Етична та соціальна відповідальність підприємництва

Етична відповідальність суб'єктів підприємництва. Соціально відповідальне ведення бізнесу як запорука конкурентоспроможності суб'єктів підприємництва в ринковому середовищі.

Культура підприємницької діяльності. Суть та особливості бізнес-культури.

3. САМОСТІЙНА РОБОТА

Основним завданням в закладах фахової передвищої освіти на сучасному етапі розвитку суспільства є формування творчої особистості спеціаліста, здатного до самостійного підвищення фахового рівня, самоосвіти, креативності, інноваційної діяльності. Але розв'язання цього завдання неможливе, якщо в освітньому процесі існуватиме лише передача знань від викладача до студента. Щоб залучити студента до активного здобуття знань, неоціненною є роль самостійної роботи.

В орієнтовній структурі навчальної дисципліни до кожного розділу вказано кількість годин, відведена на самостійне вивчення. Самі ж теми на самостійне вивчення визначає викладач, що забезпечуватиме його творче ставлення до праці, надасть можливості розвивати педагогічно-доцільну лінію співпраці та перетворити свій предмет на засіб формування всебічно розвиненої особистості студента.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА І ДЖЕРЕЛА

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436 (зі змінами і доповненнями).
2. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV (зі змінами і доповненнями).
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (зі змінами і доповненнями).
4. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514- VI (зі змінами і доповненнями).
5. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III (зі змінами і доповненнями).
6. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII (зі змінами і доповненнями).
7. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV (зі змінами і доповненнями).
8. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII (зі змінами і доповненнями).
9. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 р. № 973-IV (зі змінами і доповненнями).
10. Андрійчук В. Г. Економіка агропромислового комплексу: підручник. Київ: КНЕУ, 2013. 779 с.
11. Галушко В. П. Основи аграрної економіки: підручник. Київ: Вища освіта, 2013. 399 с.
12. Гой І. В. Підприємництво: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 368 с.
13. Губені Ю. Е. Підприємництво: навчальний посібник. Львів: НВФ Українські технології, 2012. 572 с.
14. Добрава Н. В. Основи бізнесу: навчальний посібник. Одеса, 2018. 305 с.
15. Дробот В. І., Зуб Т. І. Економічний довідник аграрника. Київ: Преса України, 2015. 800 с.
16. Ільчук М. М., Іщенко Т. Д. Підприємницька діяльність та агробізнес: підручник. Київ: Вища освіта, 2016. 543с.
17. Колот А. М. Створення власного бізнесу: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2017. 311 с.
18. Малік М. Й., Федієнко П. М. Аграрна реформа і розвиток підприємництва. Київ: ІАЕ УААН, 2018. 271 с.
19. Павловська Л. Д. Економіка підприємства: навчальний посібник. Житомир: Видавництво ЖНАЕУ, 2019. 640 с.
20. Педько А. Основи підприємництва і бізнес-культури: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 168 с.
21. Петрович Й. М. Створення і функціонування суб'єктів підприємництва: навчальний посібник. Київ: Ліра-К, 2015. 256 с.

22. Саблук П. Т. Проблеми ефективного функціонування АПК в умовах нових форм власності та господарювання. Київ: ІАЕ, 2016. Т.1. 831 с.; Т.2. 851 с.

Інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України: www.rada.gov.ua
2. Державна служба статистики України: www.ukrstat.gov.ua
3. Міністерство фінансів України: www.minfin.gov.ua
4. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: www.me.gov.ua
5. Комітет з питань промислової політики та підприємництва: www.komprompol.rada.gov.ua
6. Торгово-промислова палата України: www.ucci.org.ua
7. Український союз промисловців та підприємців: www.uspp.ua
8. Офіційний сайт Української асоціації інвестиційного бізнесу: www.uaib.com.ua
9. Офіційний сайт Міжнародної асоціації бізнес інновацій: www.inbia.org.ua
10. Державний аграрний реєстр: www.ar.gov.ua